

Življenjske

pripovedjst v

interjunaj

STR. 2

Fajn je bilau v

Andovci delati

STR. 6

Porabje

ČASOPIS SLOVENCEV NA MADŽARSKEM

Monošter, 6. junija 2013 ☼ Leto XXIII, št. 23

Programski svet dr. Šiftarjeve fundacije na obisku v Porabju

OPUŠČANJE JEZIKA PELJE V ASIMILACIJO

Člani programskega sveta Ustanove dr. Šiftarjeve fundacije so obiskali Porabje. Na slovenskem generalnem konzulatu so se pogovarjali z generalnim konzulom Dušanom Snojem, predsednikom Zveze Slovencev Jožetom Hirnškom, predsednikom Državne slovenske samouprave Martinom Ropošem in višjo svetovalko za slovensko šolstvo v Porabju, mag. Valerijo Perger. Obisk so sklenili v spominski hiši Jánoša Kúharja na Gornjem Seniku.

Kot je povedal generalni konzul Dušan Snoj, poteka uresničevanje dveh projektov, gradnja vzorčne kmetije na Gornjem Seniku in začetek gradnje ceste med Gornjim Senikom in Verico. Projekta sta za Porabje zelo pomembna. Generalni konzul je napovedal, da se bodo Porabski Slovenci na jesenskem, 14. zasedanju mešane manjšinske komisije posebej zavzeli za hitrejši gospodarski razvoj Porabja. Jože Hirnšok je predstavil podatke popisa prebivalcev, ki kažejo, da se je v Porabju za Slovence izreklo 5 odstotkov več prebivalcev, medtem ko se je v ostalih krajih zmanjšalo, tako je zdaj na Madžarskem uradno 2820 Slovencev, pred desetimi leti jih je bilo 3040. Martin Ropoš je zbrane seznanil z nekaterimi

Pogovori na Generalnem konzulatu

zakoni, ki jih je sprejel madžarski parlament, in ki se dotikajo položaja manjšin. Zlasti pomembni so zakoni o narodnostih pa tudi šolski, volilni in še drugi zakoni. Po novi zakonodaji je financiranje šol prevzela država, skrb za porabske dvojezične šole pa Državna slovenska samouprava. Čeprav kratke, so dosedanje izkušnje dobre, medtem ko spremenjena volilna zakonodaja malim manjšinam, kot je slovenska, ki ne morejo zbrati prek 10 tisoč volivcev, ne zagotavlja poslanskega sedeža v številčno prepolovljenem parlamentu. Za te narodnosti so predvideni zastopniki,

ki bodo spremljali delo parlamenta, ne bodo pa imeli pravice glasovanja. Martin Ropoš je opozoril tudi na preskromen obseg slovenskega bogoslužja v Porabju. Podrobno je o razmerah v dvojezičnem šolstvu govorila mag. Valerija Perger in poudarila skrb za učenje jezika, kajti če manjšina zgubi jezik, zgubi identiteto, izgubi dušo. V Porabju govorijo slovenski jezik predvsem starejši prebivalci, zato se bo potrebno zavzeti za vključevanje mladih v narodnostne dejavnosti. Problemi so tudi v pomanjkanju ustreznih usposobljenih učiteljev, zlasti zavoljo nove zakonoda-

je, ki zahteva znanje jezika narodnosti za vse učitelje na dvojezičnih osnovnih šolah. Le-tem je v veliko pomoč asistentka iz Slovenije, ki zdaj v Števanovcih tudi redno poučuje v nekaj razredih. Skrb zbujujoči so podatki o zmanjšanju dijakov na monoštrski gimnaziji, kjer pa se obetajo neketare izboljšave.

Udeleženci pogovora s(m)o čakali, kakšen je pogled akademika dr. Antona Vratuše na dogajanje v Porabju, ki je te kraje prvič obiskal leta 1939 in je od tedaj tenkočuten spremljevalec življenja Slovencev na Madžarskem. Akademik je na prvo mesto postavil pomen šole in cerk-

ve, ter dejal, da opuščanje jezika pelje v asimilacijo. Govoril je o dr. Antonu Trstenjaku in njegovi študiji k psihologiji narodnostne asimilacije. Povedal je Trstenjakovo oceno, da je usoda malih narodov enaka usodi manjšin. Stanka Dešnik iz Krajinskega parka Goričko je predstavila dejavnost te ustanove ob 10. obletnici ustanovitve, tudi v okviru trideželnega narodnega in krajinskega parka Raab/Órség/Goričko.

V Slovenskem domu je Andreja Kovač v imenu Razvojne agencije predstavila uresničene razvojne projekte: Sosedu, hiša rokodelcev v Andovcih, obnovljeni kulturni domovi in govorila o načrtih, kot so vzorčna kmetija na Gornjem Seniku, hiša porabskih jabolok in drugih. Odgovorna urednica Porabja Marijana Sukič je udeleženke seznanila z medijsko podobo slovenske manjšine na Madžarskem in izrazila željo, da bi povečali obseg časnika.

Predsednik Uprave dr. Šiftarjeve fundacije Ernest Ebenšpanger in namestnik Marjan Šiftar sta za generalni konzulat in Zvezo Slovencev prinesla več knjig, o znanstvenih simpozijih in drugih, ki so izšle zadnja leta.

Ernest Ružič

Življenjske pripovedi v interjunaj

V ednih od naši preminuči novin smo že pisali o tem, ka so nej davnik v varaškom Slovenskom domi nutpokažali eden pau võre dugi film z interjunami, v šteraj pripovejda pet Porabski Slovencev od toga, kak so je pred šestdesetimi lejtami vöodpelali v delovne tabore na Hortobágy. Na filmi se z deporteranimi lidami pogučava dr. Katarina Munda Hirnök, štera je Porabska Slovenka iz Sakalauvec, gnes pa dela na ljubljanskem Inštituti za narodnostna vprašanja (Nemzetiségi Kutatóintézet). Pri projekti *Porabski Slovenci v »madžarskom gulagi«* je eške s tistoga inštituta delo dr. Attila Kovács, sodelovau pa je dr. Naško Križnar z Inštituta za slovensko narodopisje ZRC SAZU tő. Peneze za cejli projekt so dobili od Agencije za raziskovalno dejavnost R Slovenije, madžarske podnapise pa so na film gordjali s pomočjav Urada RS za Slovence v zamejstvu in po svetu.

Po nutpokazanji kratkoga filma smo se pogučavali z voditeljicov projekta dr. Katarino Munda Hirnök, kak je delala na tom projekti pa ka so bili njeni cilji. »Tau pripovejst sem nosila v sebi, leko povejm, že od mlašeči lejt. Mojo mamo, babico pa tetico so leta 1953 ranč tak vöodpelali. Od tistoga mau je tau pitanje zorelo v meni. Pred dobrimi petimi lejtami sem začnila na pamet vzeti na interneti pa v literaturi, ka so se začnili madžarski raziskovalci spravlati stauw temov. Brodila sem si: zdaj je slejdnji čas, ka tau razčistimo. Leko, ka je dobro, če se s temi lidami pogučava nekak, šteri je eden od nji, pozna njino zgodovino pa njini gezik. Tak sem se odlaučila za te projekt.«

Pred šestdeset lejtami so bili

lidgé, šteri pripovejdajo, eške v sploy mladi lejtaj. Vö so pa odpelali cejle držine na Hortobágy, tak pa je trbőlo eške najti takše deporterance, šteri živejo pa vejo pripovejdati. »Za svojo delo sem leko z veukim haskom ponücala lišto lidi, štere so vöodpelali s Porabja. Tau je napravila Etelka Dončec iz Števanovec, vküper je zbrala imena v svojoj diplomskoj nalogi na sombotelskoj viskoj

Dr. Katarina Munda Hirnök

šauli. Ta lišta mi je dosta pomagala, depa za več lüstva sem sama tő znala, ka so bili na Hortobágyi« - pripovejda raziskovalka dr. Munda Hirnök pa dale guči: »Malo me je biu straj pred začetkom dela z lidami, nejsem znala, če do se odpri. Bila sem pa trnok vesela, ka sem z njine strani nej čütüta, ka bi o toj temi nej steli gučati. Eške več: čütüta sem, ka so radi, ka leko meni pripovejdajo o tej strašni cajtaj. Leko, ka je tau zatok bilau, ka so že starejši, pa malo čütüto, ka pomalek tädéjo. Po mojem so meli želenje, ka bi hüdobije povödali mlajšoj generaciji, na priliko meni kak raziskovalki. Tau pa je venak tő dosta pomagalo, ka so me poznali.« Katarina Hirnök je s svojimi kolegari večfele metode nücala, tak so interjunge hasnoviti za večfele znanosti. »Moj sodelavec dr. Attila Kovács je zgodovinar (történész). Naš ciu pri projekti je biu, ka bi mi tiste

cajte po bojni - eške najbolje čase Rákosina - prejkpoglednili nej samo z etnološke strani, liki z zgodovinske tő. Zatok smo na priliko ojdli v arhive (levéltár) tő. Za mené pa so najbolje važne življenjske pripovejsti bile. Napravila sem 11 globki interjunov, od toga je 8 takši lidi bilau, štere so vöodpelali, pa 3 takši, šteri so doma ostali. Bilau je zanimivo čütüti, kakšo mišlenje so domanji meli o deporterancaj.«

Porabska raziskovalka je s svojimi kolegari gorvzela več kak 400 minutov interjunov. »Gratalo je sedem raziskovalni filmov. Na začetki sem planerala, ka bi napravili eden dukši dokumentarni film, takšo metodo mi zovemo 'vizualna etnografija'. Žau, smo nej zavolé penez meli za vse, ka smo steli. Gordjemati interjune pa rezati, monterati film je nej malo cajta. Tak smo vöodebrali štiri intervjuje - baukse povödano pet, ka v ednom z gospaudom Majcanom guči njegva žena tő - pa tak napravili te film, šteri je bole nikši izbor odlomkov, kračiši talov iz interjunov.« Voditeljica projekta pravi, ka so vsi gorvzeti intervjuji veuka vrejdnost. »S kolegari smo se odlaučili, ka intervjuje njamo v originali, vej pa je že tau, ka so te lidgé pripovejdali v maternoj porabskoj rejči, sploy dosta vrejdnost. Nej samo za etnologue, liki za jezikoslovce (nyelvésszek) tő.« Na konci svojoga guča na varaškom programi je dr. Katarina Munda Hirnök eške povödala, kaj želej porabskim vöodpelanim predsednik Društva deporterancov v prisilne delovne tabore na Hortobágyi Péter Eötvös: »Absolutno vküper čütüm z njimi pa jim želejm, ka kakši koli je njini žitek, aj živéjo v zdravdji pa naj v bodaučnosti ranč tak kažejo optimizem...«

-dm-

Monošter, mesto tromeje

NOVO OBDOBJE V SODELOVANJU MED SLOVENIJO IN MADŽARSKO

V duhu sporočila Monošter, odprta vrata ali Monošter, mesto tromeje so v Slovenskem domu na razvojni konferenci razpravljali o slovensko-madžarskem sodelovanju v obdobju 2014 - 2020.

Ferenc Marton je v imenu Skupščine Železne županije poudaril, da bodo v županiji do septembra spremenili in sprejeli nov koncept prostorskega razvoja. Država bo za razvoj zagotovila 25 milijard forintov, med prednostne naloge sodijo razvoj prometne infrastrukture pa tudi čezmejno sodelovanje na področju gospodarstva in turizma, zato je zaželjenih tudi čimveč čezmejnih projektov. Načrte mestne občine Monošter je predstavil župan Gábor Huszár in povabil Slovenijo, naj se s svojimi projekti vključi v monoštrski industrijski park, ki je bil prvi na Madžarskem in v katerem je že dobro zastopana sosednja Avstrija. Razvojni poudarki bodo na industriji, pa tudi turizmu, kjer je pomembno termalno kopališče skupaj s hotelom. Med načrti je tudi

industrijski muzej na 7 hektarjih opuščene tovarne kos in sodelovanje z nacionalnimi oziroma krajinskimi parki Raab/Goričko/Órség. Župan Monoštra je izpostavil dobro sodelovanje z Zvezo Slovencev in ponovil svoje, že dalj časa znano stališče, kako koristno bi bilo za Porabske Slovence, če bi se Slovenija odločila za konkreten gospodarski projekt v Porabju. Na ta način bi vzbudili učenje slovenskega jezika, kajti starši in učenci morajo vedeti, kakšne so ali bodo koristi od znanja slovenščine. Vpliv nemškega jezika se kaže tudi iz podatka, da je v sosednji Avstriji zaposlenih okoli 500 delavcev iz Porabja. Mestna občina išče partnerja pri športni dvorani, ki jo bodo odpri septembra. Župan je govoril tudi o pomenu tovarne Opel, o zgrajeni elektrifikaciji železniške proge do Monoštra in drugih razvojnih projektih, pri katerih se bo mesto tudi širše povezovalo s Körmendom, Sombotelom in drugimi razvojnimi središči v tem delu Madžarske.

Slovenski generalni konzul Dušan Snój je govoril o začetku novega obdobja v sodelovanju med Slovenijo in Madžarsko ter ocenil, da sta imela predsednika držav Borut Pahor in János Áder ob nedavnem srečanju v Ljubljani tudi zelo pomembne pogovore o bodočem gospodarskem sodelovanju med državama. Že nekaj časa je blagovna menjava med Slovenijo in Madžarsko na točki 1,5 milijarde evrov, kar bo potrebno povečati, zlasti pa zvečati delež naložb, ki predstavlja le 0,05 odstotka ali 70 do 80 milijonov evrov. Generalni konzul je omenil še možnosti, ki jih nudi trideželni narodni oziroma krajinski park, ki na nekaterih področjih deluje omejevalno, öršéški pa dela razliko med območji, v škodo Porabja, je bilo rečeno na nekem drugem pogovoru.

O prekomejnem sodelovanju 2014 - 2020 je podatke slovenskega ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo predstavil Romeo Varga iz regionalne razvoje agencije Mura. Povedal je, da bodo podarke na znanosti, podjetnosti in še čem, na voljo pa naj bi bilo 3,3 milijarde. Sicer pa bo usklajevanje projektov od junija do septembra, decembra naj bi podpisali sporazum o sodelovanju. Slovenija se pripravlja na regionalno oziroma čezmejno sodelovanje z vsemi svojimi sosedami.

E. Ružič

NARAVA – VEČNA INSPIRACIJA ZA IMPRESIONISTE

Od umetniških del načeloma velikokrat pričakujemo, da nas – impresionirajo! To nam ugaja, saj vemo, da je moč človekovega ustvarjanja skorajda neskončna. Hkrati pa je tudi res, da se je v obdobju umetnostne zgodovine pojavil stil, ki se imenuje *impresionizem*.

Dejstvo je, da ob »dobri« sliki ne potrebujemo nujno določenega predznanja, da bi se nas tako ali drugače dotaknila. Umetnina lahko v nas premakne določene impulze, četudi ne poznamo ozadja njenega nastanka. In tudi če ne prepoznamo »prave« vsebine in o avtorju ne vemo ničesar. Je pa užitek toliko večji, če smo v gledanju (in s tem v razumevanju) slike še dodatno izurjeni in teoretično podkovani. Poteze, ki jih gledamo, se večinoma predstavljajo v širokem repertoarju izraznih možnosti – od vehementnih, do umirjenih. Vselej pa vsaka izmed njih kaže svoj karakter in oblikotvorno moč. Vsaka črta, vsaka linija, ali barva ima svojo vlogo: je zapis, je oris, je izpoved videnega.

Kdo so umetniki, ki so naredili enega izmed »pomladanskih« impresionističnih čudežev v evropskem slikarstvu? V nasprotju z realističnimi slikarskimi deli, na katerih vidimo skoraj vse motive, linije in barve do potankosti natančno ustvarjene, so impresionisti temu navkljub ustvarili viden kontrast. In prav zaradi tega je sama beseda impresionizem (*fr. impression, vtis*) imela na samem začetku svojega rojstva celo slabšalen pomen. Gre namreč za slikarski slog, ki ga je v letih 1860 – 90 uvedla skupina slikarjev, ki je delovala v Parizu. Družilo pa jih je odklanjanje klasicističnega in naturalističnega akademskega ter ateljejskega slikarstva.

Leta 1874 so imeli impresionisti tako imenovano razstavo *Salon des Refusés* (salon zavrnjenih). To se je zgodilo na račun njihovih del, še posebej zaradi slike Clauda Moneta, *Impresija – vzhajajoče sonce*. Iz posmehljivega gledanja na to zvrst slikarskega ustvarjanja je nastalo ime »*impresionisti*« tudi za ostale ustvarjalce tega sloga. Impresionisti so namreč upodabljali stvari, kakršne so videti v prvem trenutku. To je v edinem resničnem trenutku, ko naš razum

še ni posegel vmes, da bi nam pojasnil kaj več. In ko še niso vmes posegle naše vnaprejšnje predstave o njih. Slikar Auguste Manet je trdil, da »*obstaja le ena prava stvar: na prvi mah upodobiti to, kar se vidi*«. In da »*ne slikamo pokrajine, marine ali osebe, temveč vtis pokrajine, marine ali osebe ob določeni uri dneva*«. Vincet van Gogh si je svojimi podobami vedno želel izraziti nekaj večnega, vendar »*prek vibracij kolorita*«. Paul Cézanne je delal na tem, da hoče jabolku, ki ga naslika, razkriti dušo predmeta, njegovo bit jabolka. Edgar Degas je imel rad vedno drugačne gibe baletk. Skratka, vsak izmed impresionistov je imel svoj moto.

Ravno v letu, ko se je 19. stoletje prevešalo v 20., je na Slovenskem prvič nastopila četverica umetnikov, ki jih danes poznamo kot slovenski impresionisti. To so bili Rihard Jakopič, Matija Jama, Ivan Grohar in Matej Sternen. Leta 1900 so se na 1. razstavi slovenskega umetniškega društva v Ljubljani predstavili kot predstavniki moderne smeri. Še izraziteje pa se je četverica predstavila kot zastopnica tipične oblike impresionizma na drugi razstavi društva leta 1902. A tudi dela slovenskih slikarjev so naletela na podoben odklon in zasmehovanje, kot je pred skoraj 30 leti izzvala znamenita razstava v rodni deželi impresionizma, Franciji. Ljubljanska javnost po večini ni bila pripravljena na njihov *impresionistični* pristop, kar ni vodilo le do slabe prodaje njihovih del, ampak celo do osebnih žalitev. Zato so sklenili, da si izbojujejo priznanje zunaj domovine. Razstava v Mietkejevi galeriji, leta 1904 na Dunaju, je pomenila njihovo popolno zmago. Dunajska kritika je priznala njihovi umetnosti samoniklost ter izraz slovenskega razpoloženja, kar jim je navdušeno priznala tudi slovenska moderna z Ivanom Cankarjem in Otonom Župančičem. Na tej razstavi so tudi prvič nastopili pod skupnim imenom *Sava*.

Pred omenjenim letom pravza-

prav nihče od štirih slikarjev ni bil impresionist v današnjem pomenu besede, ampak so se ukvarjali s študijami ali pa ravno ustvarjali svoja prva bolj ali manj profesionalna dela. Umetniki so se srečali in sčasoma tudi osebno zbližali v 90. letih, v sloviti zasebni slikarski šoli, ki jo je leta 1891 ustanovil Anton Ažbe. V Münchnu in na Dunaju so se na različnih razstavah spoznali z deli francoskih, pa tudi nemških

Ivan Grohar, *Sejalec*

impresionistov. Te rešitve so povezali z Ažbetovimi nauki in tako so bile dane osnove za njihov nadaljnji umetniški razvoj. Prvi med štirimi umetniki je v Ažbetovo šolo prišel že leta 1890 Rihard Jakopič, nato pa še Jama, Grohar in Sternen.

Slikarji so si za cilj postavili slikanje svetlobe in življenja, zato pa je bilo potrebno slikanje na prostem, v čisti dnevni svetlobi. S tem povezano se v prvem

Matej Sternen, *Rdeči parazol*

desetletju 20. stoletja motivika veže zlasti na krajino, v kateri so najlažje dosegali zastavljen cilj, seveda pa je takšna motivika ustrezala tudi francoskim zgledom. Slikar Matija Jama je nekoč zapisal: »*Za pravega umetnika, pesnika ni in ne sme biti nekakih postav, zakonov in pravil, nikake teoretične estetike: na-*

rava edina bodi mu učiteljica, samo ona večno mlada, večno lepa narava ga more vzdržati in oduševiti«. Za njihova dela so značilne ponavljajoče se lokacije, kjer je še posebej treba omeniti Škofjo Loko, ki je postala pravi Barbizon četverice.

Če se natančneje osredotočimo na slikarske značilnosti vsakega od posameznikov, bi za Riharda Jakopiča lahko rekli, da je med našimi impresionisti najgloblje zajel problem slikarstva ter odkril njegov vir v globini človeške duše, pa tudi v svetu predstav in domišljije. Njegova velika inspiracija je bila ljubljanska megla, ki mu je nakazovala pot v impresionistično slikanje. Med njegovimi najbolj znanimi deli so motivi ljubljanskih *Križank* v vseh letnih in dnevnih časih, potem pa *Jesensko sonce*,

Breze v jeseni, *Kamnitnik v snegu*, *Sončni breg*, *Zima*, *Pri svetilki*, *Spomini*, *Zeleni pajčolan*, *Večer na Savi* in še mnoge druge.

Ivan Grohar je bil eden tistih ustvarjalcev, ki je ob svojem izjemnem ustvarjanju znal preseči lakoto, mraz, pomanjkanje denarja ter zaničevanje ustvarjati umetnost. Škofja Loka je bila njegov dom. Z neverjetno energijo je vehementno zasnoval vrsto različnih platen, tako čiste krajine, kot krajine s figuro. V njegovih delih se je pričel prepoznavati mit slovenstva, v njegovih krajinah pa podoba domovine. Kljub težkim življenjskim razmeram je sledil sanjam in namesto drvarja postal slikar. Njegov nauk je bil, da je slikanje ustvarjanje vtisa o nečem, za kar je potrebno izdelati orodja in si pridobiti rutino. Med njegovimi najbolj znanimi deli so *Pomlad*, *Macesen*, *Škofja Loka v snegu*, *Sejalec*, *Krompir*, *Črednik*, *Pogled z mojega okna* in še nekatere. Kot toliko drugih s socialnega dna, se je že pri štiriinštiridesetih poslovil iz tega sveta, zaradi jetike.

Matija Jama je bil značajskega nasprotje Groharja. Medtem ko se je Grohar venomer z vso intenzivnostjo vrgel v čustvovanje izbrane snovi, se je Jama motivu vedno približal z distanco. Zaradi tega je veljal tudi za najbolj

ortodoksna med slovenskimi impresionisti. Pri njegovih delih se lahko nenehno zavedamo procesa »gledanja«. Najraje je slikal krajine, zelo pogosti so pri njem celo motivi iz Bele krajine. Kar nekaj časa je živel na Bledu, zato je tudi ta motiv pri njem pogost. Njegova posebnost sta bili zavestno izogibanje prevzemanja »slikarskih šablon« ter vztrajno raziskovanje svetosti narave. Mikali so ga motivi vode, nenavadni detajli, nasprotja med svetlobo in senco ter gibanje figur. Njegov opus vidno zaznamujejo dela *Kolo*, *Vrbe*, *Kamnolom*, *Hiše v snegu* (*Vas v zimi*), *Krave na Kolpi*, *Most na Dobri* in še nekatere.

Življenjska pot Mateja Sternena je prav tako, kot od vseh ostalih, povsem drugačna. Njegovo delovanje je bilo precej široko in to na zelo različnih likovnih področjih. Krajevno je zaobjel mesta od Škofje Loke, Ljubljane, Münchna, Italije, Pariza, med 1. svetovno vojno pa je deloval kot slikar, fotograf in restavrator. Slednje delo je v Ljubljani odlično nadaljeval tudi po vojni, kjer je bil zaposlen kot profesor risanja na Tehnični fakulteti, na oddelku za arhitekturo. Sicer pa se je bolj, kot katerikoli drugi od ostalih treh slikarjev, oklepal figuralne motivike in že v zgodnjem obdobju ustvaril eno od ikon tega časa – *Rdeči parazol*. Sledijo še dela *Pomladno sonce*, *Na kavču*, *Violinistka*, *Dama v modrem*, *Ležeči akt*, *Rdečelaska* ter druge.

Še posebej je potrebno poudariti, da impresionistično slikarstvo temelji zlasti v navdušenju nad krajinskimi motivi, v zrelem obdobju tudi na figuralki, velik podarek ima na liričnem občutju, na razpoloženju (štimungji) in na simboličnem pomenu. Izraziti so močni barvni nanosi ter svetla barvna lestvica.

Slikarska dela omenjenih ustvarjalcev nam poskušajo pokazati, da trajanje njihovih motivov dejansko presega zavest – sami hočejo biti dogodek in trenutek, ki se zgodi samo enkrat in nikoli več... To je občutek neskončnosti narave in časa. Isti trenutek se pri njih nikoli ne ponovi dvakrat. In v tem je potrjeno impresiji! V tem je tudi vedno nova pomlad, ki se rojeva.

Mojca Polona Vaupotič

OD SLOVENIJE...

Dve leti, da Slovenija svojo hišo spravi v red

Evropska komisija je dala Sloveniji dodaten čas, da svojo hišo spravi v red. Postopka zaradi presežnih makroekonomskih neravnovesij tako za zdaj ni sprožila, država pa je dobila še dve leti časa za odpravo presežnega primanjkljaja. Slovenija se je tako izognila grozečemu postopku zaradi makroekonomskih neravnovesij, a bodo v Bruslju izvajanje načrtovanih slovenskih ukrepov in uresničevanje priporočil pozorno spremljali. Na vprašanje, zakaj se komisija ni odločila za uvedbo postopka, je evropski komisar za gospodarske in denarne zadeve Olli Rehn odgovoril, da je Slovenija v zadnjem času »res odločno ukrepala«. »Nedavne ustavne spremembe so bile pri tem tudi zelo pomembne,« je dodal. Slovenija je od aprila po njegovih besedah občutno pospešila tempo reform in odločno ukrepa za odpravo presežnih makroekonomskih neravnovesij. Rehn sicer ocenjuje, da se bo Slovenija z odločnim in učinkovitim izvajanjem proračunskih in reformnih načrtov izognila programu pomoči. Ob tem je Evropska komisija za Slovenijo predlagala še dve dodatni leti za odpravo presežnega javnofinančnega primanjkljaja. Tega mora zdaj pod tri odstotke bruto domačega proizvoda spraviti leta 2015, a mora dosledno izvajati že sprejete javnofinančne ukrepe ter opredeliti in izvesti nove. Slovenija mora učinkovite ukrepe sprejeti do oktobra, nato pa redno periodično poročati o ukrepanju na področju javnih financ. Evropska komisija je za Slovenijo sicer pripravila devet priporočil za nadaljnje ukrepanje, v katerih jo opozarja, da mora očistiti bančne bilance, izvesti privatizacijo, rešiti problem prezadolženih podjetij, nadaljevati javnofinančno konsolidacijo, izboljšati konkurenčnost ter še naprej reformirati pokojninski sistem in trg dela. Novost je priporočilo, ki se nanaša na pravosodje. Slovenija naj »nadgradi dosedanja prizadevanja za nadaljnje zmanjšanje trajanja sodnih postopkov na prvi stopnji v civilnih in gospodarskih sodnih zadevah ter številna primerov, ki čakajo na obravnavo, zlasti v zadevah, ki se nanašajo na izvrševanje«, poziva komisija. Najbolj pa Bruselj skrbi za banke. Ker dvomi o verodostojnosti ocene Banke Slovenije, da bo za dokapitalizacijo bank dovolj 900 milijonov evrov, poziva k neodvisni oceni stanja bank v državni lasti.

»Spejvaj pesem od padaštva«

Murskosoboško madžarsko društvo »Baráti kör« se je s sombotelskim Slovenskim kulturnim društvom Avgust Pavel popadašivalo že davno – leta 2005. Od tistoga mau

ödali, ka so je davnoga leta 1944 krstili *Lojze Kozar st.* v Kermedini. Tau pa je eške nej vse bilau, začnili so spejvati slovensko cerkveno pesem »Lejpa si, lejpa,

od bidermejera do empira. Na konci sta eden pojbič pa edna deklčina iz skupine gorprobala indašnje vogrske gvante. Slobaud od muzeja pa se vsikdar vzema na tramvaji (villamos) na dvoriški muzeja. Nej je čüda, ka se je dež enjo lejvati, vej so pa soboške ženske že v Muzeji Smidt tá-sprobnale svoj glasbeni prog-

žarskoga društva v Murskoj Soboti.

Oder so natau napunile domanje Sombotelske spominčice, štere sprevaja pa nutvči *Francek Mukič*. Zdaj so se nutpokazale z nauvim programom, med pesmimi smo najšli zdavanjske, lü-bezenske pa sploj vesele tó. Najbole so se navzauči čü-divivali, gda so sombotelske

Tri kitare pa edne fude – od najmlajši do starejši

se člani bejdvej društev vsikšo leto srečajo, gnauk v Prekmurji, gnauk pa v središči Železne županije.

Letos je Somboteu nej prvi biu, ka se je mali bus Sobočancov oprvin pripelo do male vesnice Ják, nej daleč od veukoga varaša. Dež je venak ranč nej znau, aj dé aj néde, depa zavolo toga so gostje nej čemerni bili. V eričnoj be-

rauža Marija«. Sobočanci so se včasik cujprikapčili, tak se je čüla slovenska pesem po cejlj cerkvi.

Paut soboški gostov je pelala v (venak) najbole zanimivi muzej Sombotela, v Muzej Smidt. Najgir lüstvo tam čaka na trej štaukaj sploj dosta čüd, štere je v svojom žitki zbrau padar *dr. Lajos Smidt*: od sa-

Soboške pesmarce so spejvale vogrski pa slovenski

ram za zadvečerak, pa so sploj lepau spejvale. Rejsan: v sombotelskom Škanzeni je ranč kraple deži nej bilau, gda so pesmarce Društva »Baráti kör« gorstaupile na odri pred ednov od indašnji paverski ramov. Zdaj so pripelale – za razloček od preminauči srečanj – dve slovenski pa dve vogrski »moderni« pesmi. Madžarski dve pesmi sta bili od mlado mrloga pevca *Pétra Máthéna*, slovenske pesmi pa je na gitari sprevajala vnükica voditeljice zbora *Iluš Gal*, mlada goslarica *Lucija Šetar*. Una ovak na drüge škeri igra, depa zdaj za nastop se je nalekla s gitarskov muzikov tó. Pa aj ne pozabimo nastop mladoga recitatorja *Matica Sečka* tó nej, štéri je sploj lepau tapravo pesem *Franceta Forstneriča* »Dejdekov kejp«. Tau pesem je venak najraj poslušo njegov dejdek *Janez Sečko* pa gvüšno babica *Zsuzsa Sečko* tó, štéra je predsednica mad-

pesmarce zaspejvale nauto »Če bi jaz bila včelica«, depa sploj ovak, kak go vsi poznamo. Kak smo leko sledik čüli, je tau »prava porabska varianta«, štéro so voditeli zbora zaspejvali žau že pokojna strina *Anuš Unti*.

Program se je dale pelo s padaškimi druženjóm. Dež je gnauk üšo, gnauk nej, največ straja pa je bilau té, gda se je somar muzejske vesi oslobaudo svoji vauž. Divdja stvarina je lejtala po cejlom Škanzeni, eške na dvaur pred Slovenskov ižov je tó pribejžala. Vala Baugi so čüvaji somara brž zgrabili, tak ka je srečanje leko dale šlau. Znautra v gore-njesinčarskoj cimpranoj iži je spejvalo staro pa mlado, sprevajala sta je gitara pa fude.

Soboški Madžari so se s Sombotela odpelali malo žalostno, depa v srcej so bili sploj veseli, ka so leko s padašami z drüge strani grajn-ce preživeli tak lejpi den.

-dm-

Šator je prav prišo, vrejmen se je dostakrat obrnilo

nediktinskoj opatijskoj cerkvi so ranč sveto mešo služili za düšo pokojnoga. Sobočanci pa so djenau telko sreče meli, ka so si gospaud dühovnik *dr. László Rátkai* vzeli deset minutov časa, pa najgir goste kauli po cerkvi pelali. Prva kak bi brž odišli na pokapanje, so dühovnik eške pov-

blic pa pükš, prejk rimski posaud pa aringlinov, do spominov iz revolucije leta 1848. Na drügom štauki nas čakajo stari penezge pa vse staro, ka je povezano s padarskov meštrijov. Na vrnjom štauki pa vidimo sobe, štere so zrik-tane v stili večféle cajtov,

Fajn je bilau v Andovci delati

Dušan Časar, bagerist iz Markovec, je štiri dni delo paut k Porabski domačiji v Andovci, zato ka nej bilau šanca, pa voda paut vse vōzaprala. Sploj dosta zemle je trbelo tistikati pa zvoziti, dapa tau je njema tak šlau, ka z rokav bi nej znali lepše šanc vōnaprajti. Nej čūda, vejpa zdaj že več kak dvajsti lejt tau dela, od zazranka do večera. Med delom je nej bilau časa, dapa gda je zgotauvo, te sva se pod edno črešnjov, v rokej z rdečo vino pogučavala.

- *Dušan, odo si že pred tejm v Andovci ali zdaj si prvič tū?*

»V Andovci sem že ne vejn kak dugo nej biu, vejn te, gda sem za autona izpit napravo, dapa tau je že nej zdaj bilau. Vejn, ka te še bila gostilna pa tam smo te pili pa niše dekle naganjali.«

- *Ti si vsigdar bagerist sto biti ali samo tak je prišlo tau?*

»Gda sem vō z osnovne šaule prišo, te stara mati šcejla, ka mo doma na kmetiji delo. Tau je na začetki tak šlau, zmejs sem pa še k cimermami odo delat, zato ka doma telko dela nej bilau. Te pa me je gnauk eden v Martinji zaodo, šteri je tū bagera meu, če mo šau njemi delat. Tak se je te tau začnilo. Tau je tak dvajsti lejt nazaj bilau.«

- *Gda cejli den na bageri delaš, šteri samo brni, ranč se pogučavati ne moraš, tau se teba ne vnauža?*

»Moraš koncentrirati samo na delo, name tau ne mauti, ka bager brni, tau najbola samo te čūješ, gda že spat ideš.«

- *Gde ta vse odiš delat?*

»Pred tejm sem na Gorenjom Seniki delo, pri nas pa po cejlom Prekmurji, pa te še dostakrat v Avstriji tō.«

- *Dosta časa ničeš, ka žlak dobiš k bagra?*

»Kak ti naj povejm? Moraš mašin spoznati tak kak ženo, ovak tau nede. Tau je tak, kama moja okau pogledne,

tam mora žlica biti, nej pa tak, ka dja bi brodo na roke pa na mašin.«

- *Kak leko tau človek dvajsti lejt dela?*

Dušan Časar

»Dja tau rad delam, dja sem tau šceu, nej, zato leko tau že tak dugo delam, pa vūpam, ka še telko lejt mo tau leko

Dušan Časar je v štirij dnevaj sploj dosta zemle vōskopo pa krajzvozo

delo, ka je že za menov.«

- *V Markovci, gde živeš, je ranč tak kak v Andovci, ka mladina se proto varaša vleče?*

»Nej, pri nas mladi bola doma ostanejo kak pri vas. Zdaj če gledam, moj saused, eden mladi je doma austro pa doma kmetijo je prejkvzejo. Pri nas v Markovci še zdaj dvej mlekarne djestejo, zato ka še fejst delajo na kmetiji.«

- *Nej ti je žau, ka si nej doma*

na kmetiji austro, kak so tau stara mati steli?

»Nevola je tau bila, ka moj oča je nej sto name v šaulo dati, aj doma ostanem na kmetiji,

napravim vse.«
- *Te si ti taši ezermešter, dapa te tau povej meni, kak si na bager prišo?*
»Gnauk eden pajdaš biu pri Pōjtarci (gostilna) pa tisti je tō meu bagera, Haužar se je zvau. On me je pito, če bi nej šau malo k njemi delat kak bagerist, zato ka on znau, ka doma sem traktor vozo, kombajn, vse. Tak se je te začnilo, ka sem bagerist grato. Potejn sem še pri dvej firmi delo, pa zdaj že osem lejt delam pri Deboki.«

- *Bilau tak sprvoga, ka se je kaj nej posrečilo ali kakšne prikaulice si vugno, gda si naklajo?*

»Nej, tašo nej bilau, leko ka bola pomali sem delo sprvoga, dapa nika kvara sem nej napravo nej na mašini pa nej lidam. Zato, ka delavce tō fejst moraš paziti, šteri so paulak pri mašini, te prikaulico če naklajaš, pa te še tisto, ka delaš, tak ka za bagerista biti je zato nej tak enostavno.«

- *Te tak mislim, ne moreš dvejmati tašoga reda, gda delaš?*
»Ah, sploj nej, moraš koncentrirati redno. Če tak vcujgledaš, misliš, ka tau tak fajn pa léko delo, dapa velko odgovornost maš. Gda koli se leko kaj zgodi, če kaj inan pogledneš ali kaj drugo zmišlavlaš.«

»Dja tau rad delam, dja sem tau šceu, nej, zato leko tau že tak dugo delam, pa vūpam, ka še telko lejt mo tau leko like mrla, te sem dja v vojsko ušo pa gotovo. S tejm je cejla kmetija razpadnila, vse živino smo mogli odati. Ovak bi dja

emo volau, ka bi se s kmetijov spravlo, zato ka sem emo pa še mam traktor, kombajn, škir, vse.«

- *Ka je bilau potejm, ka si domau prišo z vojske?*
»Te sem šau tak pomagat cimermanijo, pa leko tak povejm, ka nika sem se s tistoga tō navčo. Leko prideš k meni, cejle podstrešne sobe sam delam, če trbej, zidam, elektriko, vodovod delam. Rejsan nemo se valo, dapa če trbej,

napravim vse.«

- *Te si ti taši ezermešter, dapa te tau povej meni, kak si na bager prišo?*

»Gnauk eden pajdaš biu pri Pōjtarci (gostilna) pa tisti je tō meu bagera, Haužar se je zvau. On me je pito, če bi nej šau malo k njemi delat kak bagerist, zato ka on znau, ka doma sem traktor vozo, kombajn, vse. Tak se je te začnilo, ka sem bagerist grato. Potejn sem še pri dvej firmi delo, pa zdaj že osem lejt delam pri Deboki.«

- *Bilau tak sprvoga, ka se je kaj nej posrečilo ali kakšne prikaulice si vugno, gda si naklajo?*

»Nej, tašo nej bilau, leko ka bola pomali sem delo sprvoga, dapa nika kvara sem nej napravo nej na mašini pa nej lidam. Zato, ka delavce tō fejst moraš paziti, šteri so paulak pri mašini, te prikaulico če naklajaš, pa te še tisto, ka delaš, tak ka za bagerista biti je zato nej tak enostavno.«

- *Te tak mislim, ne moreš dvejmati tašoga reda, gda delaš?*

»Ah, sploj nej, moraš koncentrirati redno. Če tak vcujgledaš, misliš, ka tau tak fajn pa léko delo, dapa velko odgovornost maš. Gda koli se leko kaj zgodi, če kaj inan pogledneš ali kaj drugo zmišlavlaš.«

- *Tau vejn, ka v Markovci živeš, dapa tau ne vejn, če si oženjeni.*

»Oženjeni sem, dvej dekle mam. Edna je pomali oseam najset lejt stara, mala je pa v petnajstom.«

- *Na bageri cejli den delaš, od zazranka do večera. Gda si leko fraj, gda si leko doma z družinov?*

»Najbola samo v nedelo, zato ka v soboto tō delamo.«

- *Kak se ti je vidlo v Andovci delati?*

»Mena se je vidlo, sploj pa za volo tej, ka so tū pomagali, kak Dori, Laci pa Tomaž. Kak naj povejm, dobri lidge so, fajn prijazni, hvala baugi razmili smo se kak pri deli tak v dzejiki. Dja sem se dosta vogrski rečij navčo, zato ka smo se zmejs kaj hecali, pa mislim, oni ranč tak kakšne slovenske reči od mene, štere so še nej poznali. Tak ka rejsan fajn je bilau v Andovci delati.«

- *Zdaj si skončo, delo si tanapravo, zdaj se že dosta ležej leko do domačije pripelamo. Dapa s tejm si zato še nej skončo, zato ka potejm te še pozovemo, istino, nej delat, liki na naše prireditve, ka k taumi povejš?*

»Če me pozovete, dja z veseljem pridem.«

Karči Holec

KTD Puconci že 15. leto prireja zadnjo nedeljo v mesecu maju Pūconsko senje. Na prireditvi so sejmarji ponujali svoje domače izdelke. V kulturnem programu so sodelovali učenci osnovne šole Puconci in folklorna skupina ZSM Gornji Senik.

DAN ZA ZDRAVJE

Dvojezična osnovna šola Števanovci je na razpisu »Inovacije na števanovski šoli« dobila 23 288 200 forintov. V okviru programa moramo organizirati učencem različne programe,

ki smo jih navedli v natečaju, moramo izvesti po načrtu. Tako smo 21. maja organizirali na šoli Dan za zdravje.

Učenci so že vnaprej morali sestaviti, pripraviti plakate o

kaj so nam želeli predstaviti. Ustvarili so zelo lepe in zanimive plakate.

Potem so učenci iz nižjih razredov poslušali predavanje, kako si je treba očistiti zobe, kolikokrat morajo obiskati zobozdravnika in kako se morajo prehranjevati, da bi imeli zdrave zobe. Učenci iz višjih razredov pa so poslušali predavanje in so se pogovarjali o negi telesa v puberteti.

Program smo nadaljevali s tekmovanjem po razredih. Učenci so dobili »potni nalog« in so na postajah reševali različne naloge: reševali so kviz o zdravju, igrali so se z zlogi, razvrščali so pijače, reševali križanko, ugotavljali, kaj je pravilno ali nepravilno. Na postajah so dobili točke, odvisno, kako so rešili naloge.

Potem je kolegica predstavila igro o zelenjavi z naslovom »Solata Šara«. Na tržnici se lahko

kupi različna zelenjava. Katero zelenjavo imajo kupci najraje, so lahko učenci poslušali in videli.

Pred zakusko z zdravimi jedmi

poskušali. Hrano so pripravile naše učiteljice in ena mamica. Bogato obložena miza je ponujala: sadno solato, ajdovo torto, torto iz korenčka, različne sire,

Učenci pri kvizu

lahko kupimo športno opremo in didaktične pripomočke za pouk ter podpiramo izobraževanje učiteljev.

Različne dejavnosti in aktiv-

zdravju, o zdravi in tudi škodljivi hrani.

Na začetku tega dneva je vsak razred posebej predstavil svoj plakat, učenci so povedali,

Vsem so tekstile zdrave jedi

so se učenci malo razgibavali na glasbo, plesali so zumbo.

Najbolj zanimivo je bilo na koncu, ko so se odprla vrata jedilnice, kjer so nas čakale zdrave jedi in vsi smo jih lahko

solate, rusko solato, koruzno solato.

Dan je bil zelo zanimiv in uspešen.

Agica Holec
ravnateljica

Otroški dan v Sakalovcih

Dan otrok praznujejo v več državah, tudi na Madžarskem. Praznuje se od leta 1931, takrat so ga še imenovali otroški teden. Od leta 1950 pa traja le en dan in to je zadnja nedelja v mesecu maju. V porabski vasi Sakalovci so se tudi spomnili

FEZO. Ostale stroške je krila lokalna samouprava.

Če se je kdo v soboto popoldne okrog treh mudil v Sakalovcih, je lahko videl otroke, ki so se zbirali v kulturnem domu. Načrtovano je bilo, da bi imeli otroški dan na igrišču, ki je

že začel program, ki ga zaradi dežja niso mogli dokončati.

Najprej so otroci igrali igro, ki je izgledala tako: očka je bil zajec, mamica pa ovca. Onadva sta sodelovala ob otrocih v igri. Vsak sodelujoči otrok je moral imeti stol. Nato so vstali in poiskali drugi stol, na katerem bi sedeli. Cilj je bil, da se starša ne bi usedla, si ne bi našla praznega stola. Potem so tekmovali v kolesarjenju. Ko so se vrnili v kulturni dom, so organizatorji hoteli imeti tekmovanje na prostem v skupinah, ampak kot omenjeno, zaradi slabega vremena to ni uspelo. Tako bodo te igre izvedli, ko bodo poleti imeli družinski dan. Kljub temu so vsi uživali v druženju, tako so imeli nekaj iger še v prostoru. Poleg tega so otroci lahko risali ali barvali. Organizatorji so pripravili tudi risanke za njih.

Okrog petih je prišla vaščanka Barbara Solymosi, ki je najprej predstavila ples zumba. Otroci so se hitro navdušili in začeli plesati. Ko so že bili utrujeni, so se usedli in pojedli okusne hrenovke. Cel popoldan so se lahko sladkali, saj so jim pripravili

bonbone, čokolade, čipse, itd. Tako otroci kot starši in organizatorji so bili zelo veseli, da je program uspel, upajo, da se bo nadaljeval.

Na koncu pa še zgodba, katero sem slišala od županje in je po-

ni dovolila, saj se je bala, da bi se kaj zgodilo. Nekega lepega sončnega popoldneva so otroci res pospravljali na igrišču v vasi. Pomagala jim je tudi neka babica. Ko so končali, so spet ustavili županjo, da so oni

Otroci med risanjem

otrok, ki živijo tam in jim 25. maja, v soboto, priredili otroški dan oz. otroški popoldan. Idejo je dala sedanja županja Valerija Rogan. Pomagal ji je podžupan Jože Illés. Finančno podporo so dobili od slovenske narodnostne samouprave in trgovine

poleg cerkve, ampak zaradi slabega vremena so morali v kulturni dom. Otroci, ki jih je na začetku programa pozdravila županja, so se zbrali v zelo lepem številu. Poleg tega so bili z njimi še straši ali stari starši. Po pozdravnih besedah se

Zumba je pritegnila fante in punce

vezana z otroci. Valerija Rogan je povedala, da enkrat, ko je šla k maši, so jo otroci ustavili in jo vprašali, če lahko očistijo otroško igrišče. Bila je presenečena, obenem pa vesela in jim je seveda dovolila. Eden od njih je hotel prinesiti lestev, da bi obrisal sponzorsko tablo. Tega

delali za 200 forintov na uro. Ona jim je to poravnala in so bili zelo veseli. Rekli so ji, da si bodo kupili sladoled. Iz denarja, ki ostane, pa bodo kupili kakšno igralo za igrišče in ga bodo skupaj uporabljali.

Martina Zakoč

6.05 KULTURA, 6.15 ODMEVI, 7.00 DOBRO JUTRO, POROČILA, 10.10 MARTINA IN BISERGORA: OD KOD PRIDE VESELJE, LUTK. NAN., 10.35 BUBA GUBA, LUTK. NAN., 11.00 FIRBCOLOG, ODDAJA ZA OTROKE, 11.25 MI ZNAMO: POHORSKA OMLETA, IZOBRAŽEVALNO-SVETOVALNA ODDAJA, 12.00 SVETO IN SVET: PAPEŽ FRANČIŠEK, POGOVORNA ODDAJA, 13.00 PRVI DNEVNIK, 13.30 POGLEDI SLOVENIJE, AKTUALNO INFORMATIVNA ODDAJA, 15.00 POROČILA, 15.10 MOSTOVI - HIDAK, 15.45 ALEKS V VODI, RIS., 15.50 GREGOR IN DINOZAVRI, RIS., 16.05 ODDAJA ZA OTROKE IN MLADE, 16.20 MLADI LEONARDO: NOVA ZAROKA, ANG. NAD., 17.00 POROČILA OB PETIH, 17.15 TOKIJSKI PRILožNOSTNI DELAVCI, DOK. ODD., 18.05 STRASTI, TV-NAD., 18.35 RISANKA, 19.00 DNEVNIK, SLOVENSKA KRONIKA, VREME, ŠPORT, 20.00 ALPSKI VEČER 2013, 21.30 NA LEPEŠE, 22.00 ODMEVI, VREME, KULTURA, ŠPORT, 23.05 POLNOČNI KLUB, 0.15 DNEVNIK, SLOVENSKA KRONIKA, VREME, ŠPORT, 1.05 DNEVNIK SLOVENCEV V ITALIJI, 1.30 INFOKANAL

PETEK, 07.06.2013, II. SPORED TVS

7.00 OTROŠKI PROGRAM: OPI, 8.05 OTROŠKI INFOKANAL, 8.50 ZABAVNI INFOKANAL, 10.30 DOBRO JUTRO, 13.10 TOČKA, GLASBENA ODDAJA, 14.10 GLASBENA MATINEJA: 6. SREČANJE KITARSKIH ORKESTROV SLOVENIJE, 15.20 NA OBISKU, 15.50 ALPE-DONAVA-JADRAN, 16.20 MOSTOVI - HIDAK, 16.50 ŽOGARIJA, 17.20 NACIONALNE SANJE - SLOVO MADŽARŠKE OD EVROPE, DOK. ODD., 18.15 OSMI DAN, 18.45 KNJIGA MENE BRIGA, 19.05 TOČKA, GLASBENA ODDAJA, 20.00 ŠPORTNI IZZIV, 20.30 NOGOMET - KVALIFIKACIJE ZA SVETOVNO PRVENSTVO: ISLANDIJA : SLOVENIJA, 23.15 MARATONEC, AMERIŠKI FILM, 1.15 TOČKA, GLASBENA ODDAJA, 2.05 ZABAVNI INFOKANAL

SOBOTA, 08.06.2013, I. SPORED TVS

6.00 KULTURA, 6.10 ODMEVI, 7.00 ALI ME POZNAŠ: JAZ SEM JESEN V BOROVEM GOZDU, 7.05 REGRATOVA ROŽA, ODDAJA ZA GLUHONEME, 7.30 RADOVEDNI TAČEK, POUČNA ODDAJA, 7.45 MARČI HLAČEK, RIS., 8.10 BINE, LUTK. NAN., 8.25 ČAROBNE ROKE, ODDAJA ZA OTROKE, 8.30 ŽIVALI IZ KOCK, ODDAJA ZA OTROKE, 8.31 KASPER, NO!, 8.35 RIBIČI PEPE, NAN. ZA OTROKE, 9.00 ANICA, OTR. NAN., 9.25 BUKVOŽER, 9.30 MALE SIVE CELICE, KVIZ, 10.10 CILJ: POLETJE, DOK. FILM, 10.25 HIŠA EKSPERIMENTOV, 10.45 V BOJU S ČASOM, NEMŠ. NAD., 11.25 LOTI IZ NAREDISAMA, KOPROD. FILM, 13.00 PRVI DNEVNIK, VREME, ŠPORT, 13.25 TEDNIK, 14.20 PRAVA IDEJA!, 14.50 NA LEPEŠE, 15.15 SLOVENSKI MAGAZIN, 15.50 NA VRTIČKU, DOK. SER., 16.20 O ŽIVALIH IN LJUDEH, 17.00 POROČILA OB PETIH, 17.15 NA VRTU, 17.40 SKRITI KOTIČKI SVETA, DOK. SER., 18.35 OZARE, 18.40 RISANKA, 19.00 DNEVNIK, UTRIP, VREME, ŠPORT, 20.00 DOWN UP!, DOBRODELNA PRIDRITVEV, 21.30 JAZ BI TUDI, ŠPANSKI FILM, 23.15 POROČILA, VREME, ŠPORT, 23.45 SINOV ANARHIJE, AM. NAD., 0.30 OZARE, 0.35 DNEVNIK, UTRIP, VREME, ŠPORT, 1.25 DNEVNIK SLOVENCEV V ITALIJI, 1.50 INFOKANAL

SOBOTA, 08.06.2013, II. SPORED TVS

8.20 SKOZI ČAS, 9.00 POGLEDI SLOVENIJE, 10.30 SLOVENC V ITALIJI, 11.05 UMETNI RAJ: FILMSKA INICIATIVA, 11.35 OSMI DAN, 12.10 KAJAK KANU - EVROPSKO PRVENSTVO V SALOMU: POLFINALE, 14.25 KOLESARSTVO - DIRKA OKOLI SLOVENIJE, REPORTAŽA, 15.30 KAJAK KANU - EVROPSKO PRVENSTVO V SALOMU, 17.10 ŠPORTNI IZZIV, 17.40 KOŠARKA: KOŠARKO ČUTIM, 18.25 NOGOMET: FIFA MAGAZIN, 18.55 FORMULA 1: VELIKA NAGRADA KANADE - KVALIFIKACIJE, 20.05 ODBOJKA - KVALIFIKACIJE ZA SVETOVNO PRVENSTVO (M): SLOVENIJA : HRVAŠKA, 22.00 SOBOTNA GLASBENA NOČ, 23.20 BLEŠČICA, ODDAJA O MODI, 23.50 NA LEPEŠE, 0.15 ZABAVNI INFOKANAL

NEDELJA, 09.06.2013, I. SPORED TVS

7.00 ŽIV ŽAV, 10.20 DEDEK V MOJEM ŽEPU, AM. NAN., 10.50 PRISLUHNI MO TISI, IZOBRAŽEVALNO-SVETOVALNA ODDAJA, 11.20 OZARE, 11.25 OBZORJA DUHA, 12.00 LJUDJE IN ZEMLJA, 13.00 PRVI DNEVNIK, 13.20 ALPSKI VEČER 2013, 15.00 PRVA DAMSKA DETEKTIVSKA AGENCIJA, ANG. AM. NAD., 17.00 POROČILA OB PETIH, 17.15 MALI ŠIRNI SVET, ANG. NAD., 18.10 GOZDOVI SLOVENIJE: PRAGOZD, DOK. SER., 18.40 RISANKA, 19.00 DNEVNIK, ZRCALO TEDNA, VREME, ŠPORT, 20.00 UMORI NA PODEŽELJU - MRAČNE SKRIVNOSTI, ANG. NAN., 21.30 INTERVJU, POGOVORNA ODDAJA, 22.25 POROČILA, 22.55 KENNEDYJEVI MOŽGANI, NEMŠ. SER., 0.30 SLOVENSKI MAGAZIN, 0.55 DNEVNIK, ZRCALO TEDNA, VREME, ŠPORT, 1.45 DNEVNIK SLOVENCEV V ITALIJI, 2.15 INFOKANAL

NEDELJA, 09.06.2013, II. SPORED TVS

8.10 SKOZI ČAS, 8.35 GLOBUS, ZUNANJEPOLITIČNA ODDAJA, 9.25 SLOVENSKI MAGAZIN, 9.50 GLASBENA MATINEJA, 9.50 6. SREČANJE KITARSKIH ORKESTROV SLOVENIJE, POSNETEK IZ GŠ RISTO SAVIN ŽALEC, 10.35 BISERI GLASBENE PRIHODNOSTI: PRVONAGRAJENCI 42. TEKMOVANJA MLADIH GLASBENIKOV RS, 11.30 KAJAK KANU - EVROPSKO PRVENSTVO V SALOMU: POLFINALE, 13.30 ŽOGARIJA, 14.30 KAJAK KANU - EVROPSKO PRVENSTVO V SALOMU, 16.00 ŠPORT, 18.40 ULIČNA KOŠARKA, REPORTAŽA IZ LJUBLJANE, 18.50 NOGOMET, PREGLED SEZONE EVROPSKE LIGE, 19.40 ŽREBANJE LOTA, 19.50 FORMULA 1: VELIKA NAGRADA KANADE, 21.50 ZAPORNICARJI, DOK. ODD., 23.25 SELITEV, KRATKI FILM, 23.40 VETER V MENI, KRATKI FILM, 0.00 ZABAVNI INFOKANAL

PONEDELJEK, 10.06.2013, I. SPORED TVS

6.25 UTRIP, 6.40 ZRCALO TEDNA, 7.00 DOBRO JUTRO, POROČILA, 10.15 RADOVEDNI TAČEK, POUČNA ODDAJA, 10.40 IZ POPOTNE TORBE: IZLET, POUČNA ODDAJA, 11.00 NOČKO: H.CANDERSEN: SNEŽENI MOŽ, OTR. SER., 11.15 MEGABITI ENERGIJE, DOK. ODD., 11.20 MEGABITI ENERGIJE, DOK. ODD., 11.35 POTEPAJKA II.: LJUBLJANSKO BARJE, 12.00 LJUDJE IN ZEMLJA, 13.00 PRVI DNEVNIK, 13.30 POLNOČNI KLUB, 15.00 POROČILA, 15.10 DOBER DAN, KOROŠKA, 15.45 FRAČJI DOL: MICKIN POGREB, RIS., 16.10 BINE: CVETJE, LUTK. NAN., 16.30 TABORNIKI IN SKAVTI, POUČNA-NANIZANKA, 17.00 POROČILA OB PETIH, 17.15 SKRIVNOSTI MUZEJSKIH ZAKLADOV: V LOUVRU, DOK. SER., 18.05 STRASTI, TV-NAD., 18.40 FRANČEK, RIS., 19.00 DNEVNIK, SLOVENSKA KRONIKA, VREME, ŠPORT, 20.00 TEDNIK, 21.00 STUDIO CITY, 22.00 ODMEVI, VREME,

KULTURA, ŠPORT, 23.05 PODOBA PODOBE, 23.35 KNJIGA MENE BRIGA, 23.55 SLOVENSKA JAZZ SCENA, 0.45 DNEVNIK, SLOVENSKA KRONIKA, VREME, ŠPORT, 1.35 DNEVNIK SLOVENCEV V ITALIJI, 2.05 INFOKANAL

PONEDELJEK, 10.06.2013, II. SPORED TVS

7.00 OTROŠKI PROGRAM: OPI, 8.05 OTROŠKI INFOKANAL, 8.50 ZABAVNI INFOKANAL, 11.30 DOBRO JUTRO, 14.15 TOČKA, GLASBENA ODDAJA, 15.30 NA LEPEŠE, 16.35 INTERVJU, POGOVORNA ODDAJA, 17.30 DOBER DAN, KOROŠKA, 18.00 PRAVA IDEJA!, 18.25 TO BO MOJ POKLIC, DOK. SER., 19.00 TOČKA, GLASBENA ODDAJA, 19.50 ŽREBANJE 3X3 PLUS 6, 20.00 DEDIŠČINA EVROPE: VZHODNOBERLINSKA SAGA, NEMŠ. NAD., 20.50 INŠPEKTOR BANKS, ANG. NAD., 22.20 RAZRED ZASE: FIZIKA, 22.45 TOČKA, GLASBENA ODDAJA, 23.35 ZABAVNI INFOKANAL

TOREK, 11.06.2013, I. SPORED TVS

6.05 KULTURA, 6.15 ODMEVI, 7.00 DOBRO JUTRO, POROČILA, 10.15 BINE: CVETJE, LUTK. NAN., 10.45 ZGODBE IZ ŠKOLJKE: ALI ME POZNAŠ: JAZ SEM JESENI VETER, ODDAJA ZA GLUHONEME, 10.50 ZGODBE IZ ŠKOLJKE: STUDIO KRISKRAŠ: KOLOČIKUBEND, ODDAJA ZA GLUHONEME, 11.15 HIŠA EKSPERIMENTOV, POUČNA NANIZANKA, 11.40 POD KLOBUKOM: OLIMPIADA, NAVIJAŠTOV, 12.15 PODOBA PODOBE, 13.00 PRVI DNEVNIK, 13.30 STUDIO CITY, 14.20 OBZORJA DUHA: ROMANJE, 15.00 POROČILA, 15.10 MOSTOVI - HIDAK, 15.45 METKA IN ZVERINKO ZVER, RIS., 15.55 DINKO POD KRINKO, RIS., 16.00 ELI IN FANI, RIS., 16.05 RIBIČI PEPE, POUČNA NANIZANKA, 16.30 TABORNIKI IN SKAVTI, POUČNA NANIZANKA, 17.00 POROČILA OB PETIH, 17.15 Z BRUCEEM PARRYJEM PO ARKTIKI: GRENLANDIJA, DOK. SER., 18.05 STRASTI, TV-NADALJEVANJE, 18.40 PUJA PEPA, RIS., 18.45 SIMFONORIJE, RIS., 19.00 DNEVNIK, SLOVENSKA KRONIKA, VREME, ŠPORT, 20.00 ODKRITO, AKTUALNA POGOVORNA ODDAJA, 21.00 MEDNARODNA OBZORJA, 22.00 ODMEVI, VREME, KULTURA, ŠPORT, 23.05 GLOBUS, ZUNANJEPOLITIČNA ODDAJA, 23.35 INTERVJU, POGOVORNA ODDAJA, 0.25 DNEVNIK, SLOVENSKA KRONIKA, VREME, ŠPORT, 1.15 DNEVNIK SLOVENCEV V ITALIJI, 1.40 INFOKANAL

TOREK, 11.06.2013, II. SPORED TVS

7.00 OTROŠKI PROGRAM: OPI, 8.05 OTROŠKI INFOKANAL, 8.50 ZABAVNI INFOKANAL, 11.20 DOBRO JUTRO, 14.40 TOČKA, GLASBENA ODDAJA, 15.45 GLASNIK, 16.15 DOWN UP!, POSNETEK DOBRODELNE PRIDRITVE IZ KINA SIŠKA, 18.00 MOSTOVI - HIDAK, 18.30 SLOVENSKI VODNI KROG, DOK. NAN., 19.00 TOČKA, GLASBENA ODDAJA, 19.50 ŽREBANJE ASTRA, 20.00 MUZIKAJETO, GLASBENA ODDAJA, 20.30 NA UTRIP SRCA: SVET MATTHEWA BOURNA, 21.20 DARLING, FR. FILM, 22.50 TOČKA, GLASBENA ODDAJA, 23.40 ZABAVNI INFOKANAL

SREDA, 12.06.2013, I. SPORED TVS

6.10 KULTURA, 6.15 ODMEVI, 7.00 DOBRO JUTRO, POROČILA, 10.10 RIBIČI PEPE, POUČNA NANIZANKA, 10.35 ZLATKO ZAKLADKO: ČRNI LOG, POUČNA ODDAJA, 10.55 SLOVENSKI VODNI KROG, DOK. NAN., 11.20 IMPRO TV, MLADINSKA ODDAJA, 12.00 MEDNARODNA OBZORJA, 13.00 PRVI DNEVNIK, 13.30 TEDNIK, 14.25 GLOBUS, ZUNANJEPOLITIČNA ODDAJA, 15.00 POROČILA, 15.10 MOSTOVI - HIDAK, 15.50 PUJA PEPA, RIS., 15.55 MALE SIVE CELICE, KVIZ, 16.35 TABORNIKI IN SKAVTI, POUČNA NANIZANKA, 17.00 POROČILA OB PETIH, 17.15 PRI AMIŠIH - TEŽAVE V RAJU, DOK. ODD., 18.10 STRASTI, TV-NAD., 18.40 NELI IN CEZAR, RIS., 19.00 DNEVNIK, SLOVENSKA KRONIKA, VREME, ŠPORT, 20.05 ZBOGOM, KRALJICA, FR. FILM, 21.40 NAVDIH KLASIKE: LUKA ŠULIČ, VIOLONČELIST, 22.00 ODMEVI, VREME, KULTURA, ŠPORT, 23.05 GLASBENI VEČER, 23.50 DNEVNIK, SLOVENSKA KRONIKA, VREME, ŠPORT, 0.40 DNEVNIK SLOVENCEV V ITALIJI, 1.05 INFOKANAL

SREDA, 12.06.2013, II. SPORED TVS

7.00 OTROŠKI PROGRAM: OPI, 8.05 OTROŠKI INFOKANAL, 8.50 ZABAVNI INFOKANAL, 10.30 DOBRO JUTRO, 12.40 TOČKA, GLASBENA ODDAJA, 14.25 TO BO MOJ POKLIC, DOK. SER., 14.55 GLASNIK, 15.30 EVROPSKI MAGAZIN, 15.45 O ŽIVALIH IN LJUDEH, 16.15 MOSTOVI - HIDAK, 16.50 ROKOMET - KVALIFIKACIJE ZA EVROPSKO PRVENSTVO (M): ROMUNIJA : SLOVENIJA, 18.40 NA VRTU, 19.00 TOČKA, GLASBENA ODDAJA, 19.50 ŽREBANJE LOTA, 20.00 ŠPORTNI IZZIV, 20.30 ODBOJKA - KVALIFIKACIJE ZA SVETOVNO PRVENSTVO (M): SLOVENIJA : HRVAŠKA, 21.55 BLEŠČICA, ODDAJA O MODI, 22.30 PRIJETNA DRUŽENJA BREZ JAMSTVA, ČEŠKI FILM, 0.25 TOČKA, GLASBENA ODDAJA, 1.15 ZABAVNI INFOKANAL

ČETRTEK, 13.06.2013, I. SPORED TVS

6.10 KULTURA, 6.15 ODMEVI, 7.00 DOBRO JUTRO, POROČILA, 10.15 ZVERINICE IZ REZIJE, LUTK. NAN., 10.35 MOJ DOM JE NA OTOKU, DOK. FILM, 10.50 MALE SIVE CELICE, KVIZ, 11.30 ODDAJA ZA MLADE, 12.00 O ŽIVALIH IN LJUDEH, 12.25 NA VRTU, 13.00 PRVI DNEVNIK, 13.30 ODKRITO, AKTUALNA POGOVORNA ODDAJA, 14.20 SLOVENSKI UTRINKI, 15.00 POROČILA, 15.10 MOSTOVI - HIDAK, 15.45 MEDO POPI IN PRIJATELJI, RIS., 15.50 ADI V VESOLJU: KAKO JE LUNA PRIŠLA NA SVOJE MESTO?, RIS., 15.55 MLADI ZNANSTVENIK JANKO: ELEKTRIKA, RIS., 16.10 ANICA, OTR. NAN., 16.30 TABORNIKI IN SKAVTI, POUČNA NANIZANKA, 17.00 POROČILA OB PETIH, 17.15 KITAJCI PRIHAJAJO, DOK. SER., 18.05 STRASTI, TV-NAD., 18.40 EZOPOVO GLEDALIŠČE: BAJSKI PREKOPAVAJO - ZAKLAD V VINOGRADU, RIS., 19.00 DNEVNIK, SLOVENSKA KRONIKA, VREME, ŠPORT, 20.00 POGLEDI SLOVENIJE, AKTUALNO INFORMATIVNA ODDAJA, 21.30 PRAVA IDEJA!, 22.00 ODMEVI, VREME, KULTURA, ŠPORT, 23.05 OSMI DAN, 23.35 PANOPTIKUM, 0.30 DNEVNIK, SLOVENSKA KRONIKA, VREME, ŠPORT, 1.20 DNEVNIK SLOVENCEV V ITALIJI, 1.40 INFOKANAL

ČETRTEK, 13.06.2013, II. SPORED TVS

7.00 OTROŠKI PROGRAM: OPI, 8.05 OTROŠKI INFOKANAL, 8.50 ZABAVNI INFOKANAL, 11.30 DOBRO JUTRO, 14.50 TOČKA, GLASBENA ODDAJA, 15.40 EVROPSKI MAGAZIN, 15.55 SLOVENSKI VODNI KROG: KOLPA, DOK. NAN., 16.25 MUZIKAJETO: UGLASBLJENA POEZIJA, 16.55 MOSTOVI - HIDAK, 17.30 SKRITI KOTIČKI SVETA, DOK. SER., 18.30 KOLESARSTVO - DIRKA PO SLOVENIJI, 20.20 ŽREBANJE DETELJICE, 20.30 LJUBICA, ŠVEDSKI FILM, 22.00 STARŠI V MANJŠINI, ANG. NAN., 22.30 MARIA WERN: ČRNI METULJ, ŠVEDSKA NANIZANKA, 0.00 TOČKA, GLASBENA ODDAJA, 0.50 ZABAVNI INFOKANAL

VABILO - MEGHÍVÓ

Zveza Slovencev na Madžarskem

Vas vabi na koncert

Klarise Jovanović in skupine

Della Segodba.

Koncert z naslovom MEDINTERAN, pesmi Sredozemlja

bo v petek, 14. junija 2013,

ob 19.00 uri v Slovenskem domu

v Monoštru.

A Magyarországi Szlovének Szövetsége tisztelettel meghívja

Önt

Klarisa Jovanović és zenekara,

a Della Segodba koncertjére.

A MEDINTERAN a Földközi-tenger vidékének dalai című

koncertre

2013. június 14-én (pénteken) 19.00 órakor kerül sor

Szentgotthárdon a Szlovének Házában.

VABILO

Zveza Slovencev na Madžarskem

Vas vabi na otvoritev fotorazstave

Iva Borka

z naslovom *Ukradeni spomini,*

ki bo 7. junija 2013, ob 18.00 uri

v Slovenskem domu v Monoštru.

Razstavo bo otvoril: Jože Hirnök,

predsednik Zveze Slovencev na

Madžarskem.

Prisrčno vabljeni!

Porabje

ČASOPIS
SLOVENCEV NA MADŽARSKEM

Izhaja vsak četrtek
Glavna in odgovorna urednica
Marijana Šukić

Naslov uredništva:

H-9970 Monošter,
Gárdonyi G. ul. 1.;
tel.: 94/380-767;

e-mail: porabje@mail.datanet.hu
ISSN 1218-7062

Tisk:

TISKARNA KLAR
Lendavska 1; 9000 Murska Sobota; Slovenija

Časopis izhaja z denarno pomočjo Ministrstva za
javno upravo in pravosodje (KIM) ter Urada RS za
Slovence v zamejstvu in po svetu.

Naročnina: za Madžarsko letno 2.600 HUF, za
Slovenijo 22 EUR. Za ostale države 52 EUR
ali 52 USD.

Številka bančnega računa: HU15
1174 7068 2000 1357 0000 0000,
SWIFT koda: OTPVHUHB